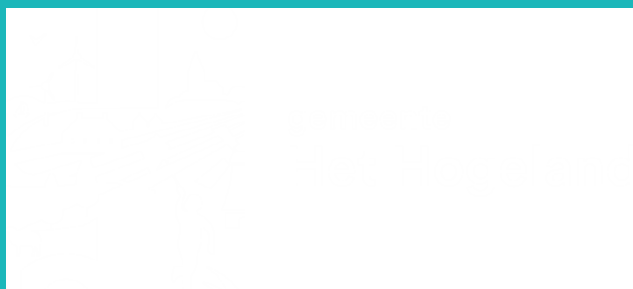

Meerdoen in Het Hogeland

Armoede- en minimabeleid
Beleidskader 2024 – 2028

Inhoud

Inleiding	3
Wat is armoede?	3
Armoedecijfers Het Hogeland	3
Landelijke ontwikkelingen	4
Landelijke en lokale kaders	5
Landelijke kaders	5
Kaders Beleidsplan Sociaal Domein en Samenleving	5
Visie en doelen	6
Visie	6
Doelen	7
Doelstelling 1 – De basis op orde	8
Gebruik maken van regelingen	8
Inzet van De VoorzieningenWijzer	9
Doelstelling 2 – Maatwerk en perspectief bieden	10
Maatwerk als aanvulling op de basis	10
Stap vooruit: perspectief bieden	10
Doelstelling 3 - Van controle naar vertrouwen	12
Toegankelijke aanvraag	12
Inkomen eenmalig aanleveren	12
Jaarlijkse check door inwoner	12
Financiën	13

Bijlagen:

1. Overzicht Minimaregelingen
2. Kosten Baten Analyse De VoorzieningenWijzer
3. Monitoring en evaluatie
4. Evaluatie Minimabeleid 2023

Inleiding

Wat is armoede?

Voorkomen van sociale uitsluiting en armoedebestrijding is een actueel thema binnen de gemeente Het Hogeland. Van 'armoede' bestaan uiteenlopende definities. Armoede is een complex verschijnsel, waarvan verschillende factoren, zoals een laag inkomen, maatschappelijke participatie, opleidingsniveau, (psychische) gezondheid, zelfredzaamheid, wonen en leefomgeving nauw met elkaar zijn verweven (Onderzoeksrapport Staal & Joustra, 2018). Er is vaak sprake van meervoudige problematiek. Armoede en schulden belemmeren mensen bij het volwaardig meedoen in de samenleving. Armoede is, naast een financieel moeilijke situatie, ook een mentale toestand van geen kansen meer zien. Door de ervaren schaarste vermindert de informatieverwerking en zijn mensen minder goed in staat om opties te evalueren en tot 'kwalitatief goede' keuzes te komen (Hayes, Barrows, Wright, & Daminger, 2015).

Uit onderzoek blijkt dat het omgaan met armoede en schulden een dagtaak is (Mullainathan S., en Shafir E., 2013). Mensen met een (langdurig) laag inkomen zijn heel goed in het focussen op en oplossen van korte termijn problemen, zoals het verkrijgen van eten voor weinig geld, maar door de focus op korte termijn problemen raken andere zaken uit beeld. Schaarste veroorzaakt tunnelvisie en beperkt het denkvermogen.

In Het Hogeland zien we armoede dus als iets dat meer is dan alleen beperkte financiële middelen hebben. De definitie van bestaanszekerheid is eigenlijk het kunnen meedoen in onze samenleving. Om de armoedecijfers te kunnen vergelijken met die van andere gemeenten en de omvang van de doelgroep te bepalen, **definiëren we armoede als het moeten rondkomen van een inkomen tot en met 120% van de geldende bijstandsnorm. De inkomensondersteunende maatregelen in de gemeente Het Hogeland zijn van toepassing op deze doelgroep.**

Armoedecijfers Het Hogeland

In 2021 (meest recente cijfers van het CBS) bevonden 2.600 huishoudens in de gemeente zich in de situatie dat ze rond moesten komen van een inkomen tot en met 120% van de geldende bijstandsnorm. Daarbij gaat het om minimaal 1 jaar rond moeten komen van dit lage inkomen. In onderstaande tabel volgt informatie over de ontwikkeling van deze cijfers.

	Aantal huishoudens	Aantal personen	Waarvan volwassenen	Waarvan kinderen
2019	2600	4100	3300	800
2020	2700	4200	3400	800
2021	2600	4000	3300	700

Langdurig in armoede

Als we kijken naar hoeveel van de inwoners 4 jaar of langer moet rondkomen van dit lage inkomen dan zijn de aantallen als volgt:

	Aantal huishoudens	Aantal personen	Waarvan volwassenen	Waarvan kinderen
1 jaar of langer	2600	4000	3300	700
4 jaar of langer	1600	2300	1900	400

Verdere details

Voor deze groep (1 jaar of langer) geldt dat¹:

- 15% een of meer kinderen heeft.
- in 43% van de gevallen de inwoners 65 jaar of ouder zijn;
- het in 69% van de gevallen om een eenpersoonshuishouden gaat;
- in 87% van de gevallen om autochtone Nederlanders gaat;
- in 24% van de gevallen een bijstandsuitkering de voornaamste bron van inkomen is.

Voor deze groep (4 jaar of langer) geldt dat²:

- 13% een of meer kinderen heeft.
- in 49% van de gevallen de inwoners 65 jaar of ouder zijn;
- het in 74% van de gevallen om een eenpersoonshuishouden gaat;
- in 87% van de gevallen om autochtone Nederlanders gaat;
- in 27% van de gevallen een bijstandsuitkering de voornaamste bron van inkomen is.

Landelijke ontwikkelingen

De wereld staat niet stil. Er zijn tijden met hoge inflatie, een energiecrises, lastige woningmarkt en de nasleep van Corona. Deze hebben allen direct of indirect invloed op ons als gemeente en onze Hogelandster inwoners. Voor inwoners met een laag inkomen zijn deze tijden nog ingewikkelder om het hoofd boven water te houden.

Werkende armen

We zien dat de groep inwoners met een laag inkomen en zelfs ook de groep met een iets hoger inkomen in de knel komt. Niet alleen bijstandsgerechtigden, maar ook werkende armen hebben moeite om de eindjes aan elkaar te knopen. Steeds meer werkenden leven in relatieve armoede. Onzekere inkomsten, stijgende vaste lasten gecombineerd met een complex toeslagenstelsel en een flexibele arbeidsmarkt maken dat de bestaanszekerheid in het geding kan komen. Deze groep redt het vaak nét, maar één tegenslag kan het huishoudboekje al frustreren. De toename van werkende armen heeft onder meer te maken met de flexibilisering van arbeidsmarkt.

Armoedeval

Een ontwikkeling die we landelijk en ook in onze gemeente zien is de armoedeval. De armoedeval betekent dat ontvangers van een uitkering die aan het werk gaan, financieel niet beter af zijn maar er op achteruit gaan. Het betreft vaak bijstandsgerechtigden die net iets meer (kunnen) verdienen dan het bijstandsniveau. Dat komt omdat zij andere toeslagen en vormen van inkomensondersteuning kwijt raken. Mensen die al jarenlang van een laag inkomen leven, kunnen zich geen inkomensachteruitgang permitteren vanwege het ontbreken van een buffer. De inkomensgrens in Het Hogeland ligt voor vrijwel alle regelingen en de bijzondere bijstand op 120% van de bijstandsnorm. Uit onderzoek weten we dat het hanteren van dezelfde inkomensgrens voor diverse regelingen de armoedeval kan vergroten wanneer inwoners aan het werk gaan. Vooral echtparen met kinderen en alleenstaanden zijn vatbaar voor de armoedeval.

Langdurig gebruik van regelingen

Signalen wijzen erop dat inwoners in Het Hogeland langdurig gebruik maken van minimeerregelingen. Zo is het aantal inwoners dat acht tot tien jaar bij de Voedselbank komt in onze gemeente twee keer zo groot als landelijk. Het is moeilijk om uit regelingen te komen en armoede gaat over van generatie op generatie. Er is soms angst om (meer) te gaan werken omdat inwoners bang zijn om geld terug te moeten betalen of er op achteruit te gaan door het wegvallen van regelingen. Het vertrouwen in de

¹ www.dashboards.cbs.nl/armoedescan

² www.dashboards.cbs.nl/armoedescan

overheid is daarbij laag. Inwoners hebben te maken met veel onzekerheid en het ontbreken van perspectief.

In dit beleidskader armoede- en minimabeleid gaan we in op hoe de gemeente Het Hogeland haar inwoners wil ondersteunen in deze lastige situatie.

Landelijke en lokale kaders

Landelijke kaders

Het inkomensbeleid is de verantwoordelijkheid van het Rijk. Jaarlijks wordt in overleg met de sociale partners centraal de hoogte van het sociaal minimum vastgesteld. Deze norm geldt voor alle burgers in Nederland. Door samenloop van bijzondere omstandigheden kan zich de situatie voordoen dat deze uitkeringsnorm voor een inwoner niet (volledig) toereikend is om bepaalde noodzakelijke uitgaven te doen. Voor deze bijzondere uitgaven biedt de Participatiewet de mogelijkheid om bijzondere bijstand te verstrekken. Daarnaast kunnen lokale keuzes gemaakt worden om minima te ondersteunen, het minimabeleid. Het minimabeleid is gestoeld op de zorgplicht van gemeenten, die is vastgelegd in de Gemeentewet.

Er leven in Nederland 900.000 mensen in armoede, waaronder 221.000 kinderen (website Rijksoverheid). Het kabinet neemt vanaf 2022 nieuwe maatregelen om armoede te voorkomen en aan te pakken. Daarbij heeft de Rijksoverheid een ambitieus doel gesteld. Het kabinet wil dat in 2030 de helft minder mensen in armoede leeft dan in 2015. In 2015 leefden ongeveer 1 miljoen mensen in armoede. In 2020 leefden nog 900.000 mensen in armoede. Hiervan zijn 221.000 kinderen. Door de hoge prijzen van energie en boodschappen kan het aantal mensen in armoede stijgen.

Het kabinet wil dat mensen een voldoende en stabiel inkomen hebben, zodat iedereen mee kan doen en vooruit kan komen. Zo benoemde Carola Schouten tijdens het Congres Sociaal Domein op 8 december 2022 'Zorgen voor bestaanszekerheid op een menselijke manier'. Om het gestelde doel te bereiken, wil het kabinet onder andere deze maatregelen tegen armoede nemen. Een deel daarvan is in de recente aanpassing van de Participatiewet verwerkt.

- Minimumloon en uitkeringen omhoog in 2023
- Kostendelersnorm: leeftijdsgrens omhoog van 21 naar 27 jaar in 2023
- 1 afspraak over achterstanden betalingen
- Betere toegang tot mondzorg voor mensen een met laag inkomen
- Lessen voor kinderen en jongeren over uitgeven geld

Kaders Beleidsplan Sociaal Domein en Samenleving

Het Beleidsplan Sociaal Domein en Samenleving 'Naar een nieuw sociaal domein' is de kapstok voor nieuw armoede- en minimabeleid.

We zijn onderweg naar een nieuw sociaal domein in gemeente Het Hogeland. In dat nieuwe sociaal domein willen we de (tijdelijke) ondersteuning die de gemeente aan inwoners verleent, nog beter organiseren dan we al doen. Ons uitgangspunt is de inwoner; die staat centraal. De basis voor het beleidsplan zijn de strategische doelen die zijn vastgesteld in het Koersdocument. Deze doelen zijn 1) meer veerkracht, 2) meer preventie, 3) meer maatwerk en 4) meer innovatie. Armoede- en minimabeleid heeft de meeste raakvlakken met 'meer veerkracht' en 'meer maatwerk'.

Specifiek over het thema armoede en schulden is het volgende opgenomen in het beleidsplan Sociaal Domein en Samenleving:

Wij bieden ondersteuning met de inzet van minimaregelingen aan mensen die moeten rondkomen van een laag inkomen. Het doel is om mensen te behoeden voor armoede, zodat zij kunnen participeren in de samenleving. We verlenen subsidies aan verschillende maatschappelijke organisaties zoals de Voedselbank, Stichting Leergeld en Humanitas om ervoor te zorgen dat inwoners, die in armoede leven, toch mee kunnen doen. Deze organisaties hebben een groot netwerk binnen onze gemeente, werken integraal samen en maken gebruik van vrijwilligers.

We voeren samen met de corporaties De VoorzieningenWijzer in, een praktische applicatie voor het gebruik van financiële regelingen in onze gemeente. Dit sluit aan bij de wens van onze woningcorporaties om dit op te nemen in de prestatieafspraken.

Daarnaast bieden wij ook schuldhelpverlening aan mensen die problemen hebben door schulden. Het belang van een goede schuldhelpverlening is groot in deze tijd waarin mensen financieel kwetsbaar zijn door afnemende koopkracht en stijgende energiekosten. Financiële problemen en problematische schulden zijn een belemmering voor maatschappelijke participatie en hebben nadelige gevolgen voor gezondheid, werk en sociale contacten. Niet alleen het oplossen van bestaande schulden, maar ook het voorkomen en vroegtijdig signaleren van schulden zijn belangrijk. De komende jaren zal daarom meer worden ingezet op preventie en vroegsignalering. Wij zijn gestart met het Project Vroegsignalering om dit goed te regelen.

We gaan meedoen aan het regionale project Kansen voor Kinderen om een groot aantal gezinnen uit onze gemeente structureel uit armoede te halen. Dat gebeurt met een innovatieve, integrale aanpak van de doorbraakmethode.

Door een integrale beleidsevaluatie van alle regelingen weten we welke doelgroepen we bereiken en meten we de effecten van dit bereik op het meedoen en het vergroten van zelfredzaamheid.

Visie en doelen

Visie

Zoals uit voorgaande hoofdstuk blijkt, is armoede een complex verschijnsel dat vele terreinen raakt. Armoede kan er toe leiden dat inwoners uitgesloten worden en niet langer meedoen in de maatschappij. Dit wil de gemeente Het Hogeland zoveel mogelijk voorkomen.

Visie Sociaal Domein en Samenleving op armoede

In het Beleidsplan Sociaal Domein en Samenleving is het volgende doel geformuleerd onder het thema armoede en schulden: ‘ Wij bieden ondersteuning met de inzet van minimaregelingen aan mensen die moeten rondkomen van een laag inkomen. Het doel is om mensen te behoeden voor armoede, zodat zij kunnen participeren in de samenleving.’ .

De gemeente vindt het daarnaast belangrijk om de zelf- en samenredzaamheid van inwoners te versterken. Dat kan ervoor zorgen dat inwoners de stap naar werk (al dan niet betaald) of participatie kunnen zetten. We willen minder (tijdelijke) pleisters plakken maar zorgen dat de wond geneest of niet ontstaat!

Doelen

Het hoofddoel van het armoede- en minimabeleid is als volgt:

Inwoners met een laag inkomen die moeite hebben om rond te komen tijdelijk ondersteunen met minimaregelingen, waardoor zij mee kunnen doen in de Hogelandster samenleving.

Subdoelen:

1. De basis op orde: zorgen dat de minimaregelingen gebruikt worden door inwoners die dat nodig hebben.
2. Maatwerk en perspectief bieden: voorkomen dat inwoners langdurig in armoede leven.
3. Van controle naar vertrouwen: aanvragen laagdrempelig maken en afhandeling eenvoudig

Voor het behalen van onze doelen zijn wij afhankelijk van samenwerking. Samenwerking vormt hiermee ons **uitgangspunt**.

De gemeente voert maar een klein deel van de minimaregelingen zelf uit. Er wordt veel samengewerkt met diverse partners in de bestrijding van armoede. In de Subsidieregeling van Het Hogeland is een hoofdstuk dat ingaat op armoede en minima. Daarmee worden de subsidies aan onze netwerkpartners geregeld. In Het Hogeland hebben organisaties die zich inzetten voor inwoners die het om wat voor reden dan ook financieel moeilijk hebben zich verenigd in het Armoedeplatform. Het Armoedeplatform wordt aangestuurd door de Stichting Eigen Kracht Noord-Groningen. Dit platform komt vier keer per jaar bijeen. Wij leunen sterk op onze partners voor de uitvoering van ons minimabeleid. Dit maakt samenwerking tot een rode draad, het uitgangspunt, voor het behalen van al onze doelstellingen.

Doelstelling 1 – De basis op orde

Het Hogeland ondersteunt inwoners met een laag inkomen door hen wegwijs te maken in het aanbod van regelingen. Omdat het rondkomen van een laag inkomen een “dagtaak” is, willen we inwoners helpen om de basis op orde te krijgen. Dat geeft rust in het hoofd en maakt het mogelijk om vanaf daar een stap vooruit te zetten (zie doelstelling 2).

Gebruik maken van regelingen

Op dit moment zien we dat vooral bijstandsgerechtigden en gezinnen met kinderen gebruik maken van onze minimaregelingen. Werkende armen, ouderen en jongeren bereiken we nog niet voldoende. Het bereik van onze regelingen is daarnaast niet optimaal³. Er zijn dus zowel in aantallen als in doelgroepen nog inwoners die recht zouden kunnen hebben op ondersteuning die dat nu niet gebruiken.

Het Hogeland wil graag dat haar inwoners gebruik maken van de minimaregelingen die aangeboden worden als dat nodig is. Er zijn diverse redenen waarom nog niet iedereen van alle mogelijkheden gebruik maakt: onbekendheid met regelingen, schaamte, niet de hand op willen houden of angst voor terugvordering.

Weten waar recht op is

Inwoners kunnen pas meedoen als ze weten hoe. Dat betekent dat we de informatie over onze regelingen, ondersteuning en aanbod zo duidelijk en toegankelijk mogelijk moeten maken. Ons doel is om zoveel mogelijk inwoners die het nodig hebben te bereiken met de minimaregelingen. We zetten De VoorzieningenWijzer in om inwoners te informeren over de regelingen die er zijn.

Communicatieplan

Uit het klanttevredenheidsonderzoek en de evaluatie blijkt dat in het bereik (bekendheid) van regelingen nog een slag te slaan is. Van de mensen die in aanmerking komen voor een energietoeslag blijkt dat 12 tot 21 % niet op de hoogte is van de overige minimaregelingen, zoals de tegemoetkoming aanvullende ziektekostenverzekering (21%) of bijzondere bijstand (14%).

Met onze regelingen bereiken we voornamelijk uitkeringsgerechtigden en gezinnen met kinderen. We willen ons daarom inzetten om bijvoorbeeld ook de werkende armen, ouderen en jongeren te bereiken.

Om de inwoners te bereiken die de minimaregelingen nodig hebben en een nieuwe doelgroep te bereiken, stellen we een communicatieplan op. Dit gaan in op verschillende manieren van communicatie, bijvoorbeeld: informeren van interne en externe organisaties, folders voor inwoners en professionals, website, voorlichtingen en nieuwsbrieven.

Bij het communicatieplan hanteren we de volgende uitgangspunten:

- Wij brengen de minimaregelingen onder de aandacht bij contacten met de inwoner.
- Wij houden in de communicatie rekening met laaggeletterdheid, analfabetisme en anderstaligen.
- Wij benutten andere kanalen die aansluiten bij nieuwe doelgroepen die we willen bereiken.

Wij benutten de samenwerking met netwerkpartners bij de communicatie.

³ Bron: Klanttevredenheidsonderzoek Minimabeleid Het Hogeland 2023

Inzet van De VoorzieningenWijzer

Gemeente Het Hogeland zet De VoorzieningenWijzer in om inwoners wegwijs te maken in de beschikbare regelingen. Dit doen we samen met de woningcorporaties in Het Hogeland (Wierden en Borgen, Goud Wonen, Woongroep Marenland en Woonzorg Nederland).

De VoorzieningenWijzer is een instrument (digitale tool) dat mensen kan helpen om bewuste keuzes te maken in de besteding van hun geld en optimaal gebruik te maken van beschikbare voorzieningen. Het gaat daarbij om voorzieningen die in belangrijke mate de koopkracht en de financiële positie kunnen verbeteren. De applicatie van Zorgweb maakt persoonlijk advies en ondersteuning op maat mogelijk, omdat ze gevuld wordt met gegevens zoals lokale minimaregelingen, toeslagen, zorgverzekeringen, energieleveranciers en dergelijke.

Online en via een persoonlijk gesprek

De VoorzieningenWijzer kan zowel online als tijdens een persoonlijk gesprek gebruikt worden .

De VoorzieningenWijzer biedt de mogelijkheid om online een check te doen voor welke regelingen iemand in aanmerking komt (www.datgeldtvoormij.nl). De online check is een laagdrempelige manier, voor een bredere doelgroep. Het zijn online zelfhulpmodules voor diverse thema's: niet alleen de minimaregelingen, maar ook zorgverzekering en energiecontract. Deze modules geven inwoners op een laagdrempelige manier inzicht in hun situatie en de mogelijkheden. Mocht een inwoner het toch lastig vinden om de applicatie te gebruiken, dan wordt ondersteuning geboden d.m.v. chat, telefoon en een warme overdracht naar de lokale ondersteuning voor een persoonlijk gesprek.

Ook is een persoonlijk gesprek mogelijk bij De VoorzieningenWijzer. Tijdens een huisbezoek neemt een daarvoor opgeleide consulent de deelnemer mee op basis van zijn persoonlijke situatie en gegevens door het programma. De consulent kan inzichtelijk maken waar een deelnemer risico's kan verlagen (zorgkosten) of waar een voordeel te behalen valt (energie). Indien gewenst regelt de consulent de overstap naar andere aanbieders of gebruik van regelingen. Het persoonlijke gesprek is de kracht van De VoorzieningenWijzer. Lokaal worden consulenten getraind om inwoners met behulp van de applicatie te ondersteunen.

Doelgroep

Deelname aan de online variant van De VoorzieningenWijzer is voor alle inwoners toegankelijk. Via de website hebben inwoners ook de mogelijkheid om een adviesgesprek aan te vragen. Hierdoor bereiken we een grotere groep en ook een groep mensen die wellicht anders niet in beeld komen, zoals de werkende armen. Daarnaast worden actief doelgroepen in de gemeente benaderd voor een persoonlijk adviesgesprek. Warm contact en een logisch moment blijken een belangrijke succesfactor voor het aantal aanmeldingen. De precieze inzet en uitvoering wordt in een plan van aanpak uitgewerkt.

Doelstelling 2 – Maatwerk en perspectief bieden

Maatwerk als aanvulling op de basis

Het Hogeland kiest voor gericht individueel maatwerk bij inkomensondersteuning. Hiermee zetten we de ingezette lijn van de afgelopen jaren voort en bouwen wij deze uit. Wij bieden maatwerk wanneer inkomensondersteuning nodig is. Wij kijken dan naar wat de inwoner nodig heeft. We hanteren de menselijke maat in het concrete geval.

Maatwerk bij extreem hoge kosten of schulden

In sommige gevallen hebben inwoners extreem hoge kosten of schulden, als gevolg waarvan er te weinig financiële middelen overblijven om van te leven. Het besteedbaar inkomen is dan lager dan het werkelijke inkomen. Dit betrekken we bij de beoordeling. We benutten het maatwerkbudget voor inwoners met een laag inkomen indien dat nodig is.

Maatwerk bij life-events

Een laag inkomen alleen is meestal niet de oorzaak van een arm bestaan of sociale uitsluiting. Veel mensen redden zich (al dan niet tijdelijk) met een inkomen op of rond het sociaal minimum. Maar als mensen te lang op een dergelijk niveau leven wordt er ingeteerd op hun reserves. Bij bijzondere life-events (gezondheid, echtscheiding, ontslag) neemt dan het risico op hoge kosten en schulden toe. Hierdoor kan men de grip op de situatie verliezen. Juist dan is het belangrijk om er vroeg bij te zijn en met maatwerk ondersteuning te bieden.

Maatwerk organiseren

Het leveren van maatwerk betekent vooral iets voor onze eigen organisatie. Het betekent dat we nog meer dan we al doen moeten kijken naar wat de inwoner nodig heeft. Hierbij laten we ons niet leiden door de schotten van wetten of begrotingen. We zijn reeds gestart met het werken met Integrale Sociale Teams, maar we kunnen meer doen om (integraal) maatwerk te leveren.

Het is belangrijk dat uitvoerende medewerkers zich bewust zijn van de ruimte die de maatwerkbeoordeling biedt bij het afhandelen van de aanvraag. Niet de regel staat voorop, maar het individu en zijn of haar unieke omstandigheden. We zetten in op training van deze vaardigheden om meer maatwerk te kunnen bieden.

Stap vooruit: perspectief bieden

Op dit moment zien we dat bijna 60% van de huishoudens langdurig (vier jaar of langer) in armoede leeft. Ook signaleren wij en onze partners dat inwoners lang gebruik maken van de regelingen. Denk hierbij aan het eerder genoemde voorbeeld van de Voedselbank. We willen inwoners ondersteunen om een stap uit deze situatie van (langdurige) armoede te zetten.

Nadat gebruik is gemaakt van De VoorzieningenWijzer en de benodigde regelingen zijn aangevraagd is de basis op orde. Waar nodig is maatwerk toegepast. Op dit moment ontstaat er meer rust bij de inwoner en ruimte om verder te kijken. We zetten met de inwoner een stip op de horizon en helpen kleine

“De inwoner heeft als het ware zijwieltjes nodig om daarna zelfstandig verder te kunnen fietsen”.

*Ervaringsdeskundige generatie
armoede en sociale uitsluiting*

stapjes vooruit te maken. Dit met als doel om niet meer te leven in armoede en wellicht op de lange termijn uit te stromen uit de Minimaregelingen. Het Hogeland wil inwoners ondersteunen door het gesprek aan te gaan. We willen onze inwoners op individueel niveau de goede richting te wijzen bij het zetten van de eerste stap uit de (langdurige) armoede. We noemen dit het Perspectiefgesprek.

In het Perspectiefgesprek komt (onder andere) aan de orde:

- Welke mogelijkheden zijn er in Het Hogeland: van maatschappelijk werk tot cursussen omgaan met geld en van gezondheidsstimulering tot verduurzaming. Dit kan allemaal bijdragen aan het zetten van een eerste stap, afhankelijk van wat de inwoner nodig heeft.
- Samenhang met andere beleidsterreinen: schulden, sport, etc.
- Mogelijke armoedeval: soms zijn inwoners met een uitkering bang dat zij er op achteruit gaan indien zij aan het werk gaan.

Het resultaat van het Perspectiefgesprek is dat inwoners een eerste stap uit de armoede zetten. Dit is voor de een al een stap naar (betaald) werk, maar kan voor de ander een lidmaatschap van de voetbalvereniging zijn en voor een derde weer een buddy die meegaat naar de Voedseltuin. Het perspectiefgesprek is een logisch vervolg van het gesprek over De VoorzieningenWijzer.

Doelstelling 3 - Van controle naar vertrouwen

Toegankelijke aanvraag

Gemeente Het Hogeland wil de aanvraag van minimaregelingen op een zo eenvoudig mogelijke manier vormgeven. Deze wens wordt ook uitgesproken door onze doelgroep⁴.

We willen dat aanvragen zowel digitaal als op papier kunnen worden ingediend. We zorgen voor een passende infrastructuur om dit mogelijk te maken. Daarbij willen we de toegang van het diverse aanbod aan regelingen zoveel mogelijk centraliseren.

We hanteren aparte aanvraagmogelijkheden per regeling en geen aanvraagformulier voor alle regelingen. Het is namelijk maatwerk wat iemand nodig heeft en we willen daarbij niet dat automatisch alle regelingen worden aangekruist.

Daarbij maken we de aanvraag en de aan te leveren gegevens wel zo makkelijk mogelijk. We kijken kritisch naar ons aanvraagformulier. We zorgen voor het zoveel mogelijk wegnemen van drempels.

Inkomen eenmalig aanleveren

Inwoners geven aan dat zij vaak inkomensgegevens moeten aanleveren. Wij willen ervoor zorgen dat inwoners maar eenmalig inkomensgegevens hoeven aan te leveren. Alleen in geval van wijzigingen vragen we deze opnieuw op. Dat betekent dat wanneer een inwoner reeds een minimaregeling ontvangt, en een nieuwe aanvraag doet voor een andere regeling met dezelfde inkomensgrens, we niet opnieuw toetsen. We gaan uit van vertrouwen in onze inwoners. Daarbij vragen we gericht of er wijzigingen zijn in bijvoorbeeld inkomen en gezinssituatie bij een nieuwe aanvraag.

De toetsing op inkomen ligt bij verschillende organisaties. Niet alleen de gemeente toetst, maar ook subsidiepartners. We willen met toestemming van de inwoner deze gegevens uitwisselen, zodat maar slechts eenmalig hoeft te worden getoetst.

We controleren middels steekproeven op rechtmatigheid. Daarvoor sluiten we aan bij de reguliere werkprocessen hiervoor. Waar nodig stellen we de reguliere werkprocessen bij. Indien er onterecht gebruik wordt gemaakt van minimaregelingen stoppen we de voorziening. Terugvorderen doen we alleen bij opzettelijke fraude.

Jaarlijkse check door inwoner

Veel minimaregelingen worden jaarlijks aangevraagd. In sommige gevallen verandert er niets in de situatie van inwoners. Dan willen we niet opnieuw toetsen of er recht is. We vragen de inwoner om jaarlijks een check te doen op wijzigingen. Denk hierbij aan vragen of er wijzigingen zijn op het gebied van inkomen, vermogen, gezinssituatie, etc. Indien er geen wijzigingen zijn, kan de inwoner dit verklaren. De regeling wordt dan zonder toetsing toegekend. We gaan daarbij uit van vertrouwen. Als de inwoner twijfelt is een toetsing uiteraard altijd mogelijk. Ook vindt er een toetsing plaats als er wel wijzigingen zijn.

Ook voor de jaarlijks terugkerende aanvragen controleren we middels steekproeven op rechtmatigheid. Daarvoor sluiten we aan bij de reguliere werkprocessen hiervoor. Indien er onterecht gebruik wordt gemaakt van minimaregelingen stoppen we de voorziening. Terugvorderen doen we alleen bij opzettelijke fraude.

⁴ Bron: Eindrapport Evaluatieonderzoek Mee@doenmogelijkheden 2023.

Financiën

Dit beleidskader heeft onder meer als doel om te zorgen dat de minimaregelingen gebruikt worden door inwoners die dat nodig hebben. Als het gebruik van de regeling zal toenemen, dan betekent dit ook dat de kosten van minimaregelingen gaan toenemen. Daarnaast heeft het beleid als doel te voorkomen dat inwoners langdurig in armoede leven. Daarbij wordt ernaar gestreefd om inwoners ook weer uit te laten stromen uit de regelingen. Dit maakt dat de uitgaven niet exact te voorspellen zijn. In de financiële cyclus van planning en control worden de financiën gemonitord en worden college en raad geïnformeerd indien er wijzigingen zijn.

	2024	2025	2026	2027
Subsidieregeling	310.000	310.000	310.000	310.000
- Meedoen van kinderen en jongeren - € 210.000,-				
- Gezonde voeding - € 20.000,-				
- Gezonde voeding verbouwen - € 20.000,-				
- Hergebruik - € 30.000,-				
- Overleg Armoede en Minima - € 1.500,-				
- Omgaan met geld - € 12.000,-				
- Noodsituaties - € 9.000,-				
- Nieuwe activiteiten - € 7.500,-				
Zorgverzekering	208.500	208.500	208.500	208.500
- Compensatie Eigen Risico (CER)				
- Aanvullende ziektekostenverzekering bijdrage				
- Collectieve ziektekostenverzekering				
Meedoenpas	279.250*	279.250*	279.250*	279.250*
Fashioncheque	35.000	35.000	35.000	35.000
VoorzieningenWijzer	0**	0**	16.500	16.500
Perspectief bieden	96.250	96.250	79.750	79.750
Maatwerkbudget	25.000	25.000	25.000	25.000
Klanttevredenheidsonderzoek /monitoring	10.000	10.000	10.000	10.000
Communicatie (printkosten)	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal	965.000	965.000	965.000	965.000

* De kosten voor de Meedoenpas zullen op basis van contractuele afspraken stijgen vanwege inflatie (13,1% stijging tov 2023). Deze meerkosten worden niet betaald uit het budget Minimabeleid maar uit de stelpost Prijsstijgingen (€ 36.650).

** De kosten voor de implementatie en uitvoering van De VoorzieningenWijzer worden tot en met 2025 gedekt uit het programma Transformatie Sociaal Domein. Vanaf 2026 komen deze kosten ten laste van het budget Minimabeleid.